GAZETA KRAKOWSKA

Nro 36.

Z KRAKOWA DNIA 5. MAIA 1811 Roku W NIEDZIELĘ.

Od granic Hiszpańskich d. 30. Marca.

Od obięcia dowodztwa nad woyskiem północney Hiszpanii przez Xcia Istryi (Marszałka Bessieres) powraca spokoyność w zaiętych przez to woysko prowincyach. Z rozporządzenia tego wodza utworzone zostały przy każdey dywizyi, składaiacey się z lekkiey piechoty i woltyżerow, ruchome kolomny, które wspierane czasami są od jazdy, przebiegaią w roznych kierunkach wskazane sobie powiaty i niszczą tułaiące się ieszcze kupy zbroyne. W nie wielu tylko okolicach natrafiły te kolomny ieszcze na nieprzyiaciela, którego rozpędziły. W mieście Salamance zakładaią wielkie magazyny. Nakazano oraz wiele fur dostawić, dla przewiezienia żywności i potrzeb woiennych przez Salamankę do Portugalii. Wszystko to przeznaczone iest dla woyska Xcia Esslingi (Marszałka Massenny), które zbliżyło się do granic Hiszpańskich i obrało sobie przewyborne stanowisko, w którem zasłaniaią go twierdze Almeida i Ciudad-Rodrigo. Woysko Angielskie postąpiło za Francuzkim i rozłozyło się na lewym brzegu rzeki Mondego. Francuzkie stoi teraz między rzekami Mondego i Duero. Prawe iego skrzydło opiera się o Villanova di Foscoa, a lewe o Gwardà. Korpus woyska Angielskiego przeszedł na prawy brzeg Mondego i stoi przy Viseu, a korpus Portugalczykow, będących na żołdzie Angielskim, stanął znowu przy Lamego. Związek pomiędzy woyskami Francuzkiemi przywrocony został. Oddział woyska Francuzkiego wszedł do południowey części prowincyi Salamanka, osadził miasta Koria i Plasencia, gdzie dotąd nie było woysk Francuzkich i iest panem prawego brzegu rzeki Tagu, gdy tym czasem stoiący przy Alkantara korpus zaymuie lewy brzeg tey rzeki.

Z Madrytu donoszą, iż po zdobyciu Badaioz, dywizya woyska Francuzkiego udała się w drogę, dla powrocenia przez Zafra do Sewilli. Xże Dalmacyi (Marszałek Soult) miał także z głowną swoią kwaterą udać się na powrot do Sewilli, a XżeTrewizy (Marszałek Mortier) odebrał naczelne dowodztwo nad wszystkiemi woyskami w Estramadurze. Mowią ieszcze zawsze, iż korpus Xcia Trewizy oblegnie twierdzę Elwas; lecz do tego czasu nie mamy wiadomości, ażeby woysko iego z Badaioz wyruszyło. Wewnątrz Estramadury wszystko iest spokoyne; w górach tylko między tą prowincyą i Toledańską pokazuią się ieszcze poiedyncze kupy rokoszanow. Związek między Badaioz i Sewillą, iest otwarty

Oblężenie Kadyxu popierane teraz będzie z nową dzielnością: woysko Xcia Belluny (Marszałka Wiktora) zostanie zmocnione. Woiennym Angielskim okrętom nie udał się, iak mowią, zamysł zniszczenia Francuzkiey flottylli przy Puerto-Real. Mowią na nowo o uskutecznieniu dotąd zawieszonego proiektu uderzenia na wyspę Leon, które razem przedsięwzięte bydź ma lądem i wodą. Na wyspie Trokadero zakładaią nowe batterye, które iak tylko ukończone zostaną, podwoione będzie bombardowanie Kadyxu. Hiszpanie założyli kilka batteryy na ięzyku ziemi, który z wyspy Leon idzie do Kadyxu, ażeby pod ich zasłoną mogły okręty do wewnętrznego wchodzić portu. Francuzi zakładaią w okolicy Kadyxu wiele nowych szańcow; warownie miast Puerto-St. Maria i Puerto-Real znacznie są pomnożone.

W wschodniey części nowey Kastylii pokazało się znowu nie dawno kilka oddziałow rokoszanow; posłano natychmiast z rożnych stron woyska przeciw nim, które ich przymusiły do śpieszney ucieczki do gór Walencyyskich. W Madrycie wszystko iest w dawnym stanie: spokoyność niczem nie iest przerwana i znowo utworzone pułki Hiszpańskie pomnażaią się wielu rekrutami.

Z Paryża d. 15. *Kwietnia.*

Wczoray przed mszą przyiął Nayiaś. Cesarz przybyłego do Paryża Xcia Nassau-Weilburg, który złożył mu powinszowanie z powodu urodzenia się Króla Rzymskiego. Potem nastąpiła audyencya posłow, pod czas którey między innemi przedstawione J. C. K. Mci zostały nastęPuiące osoby: Przez Posła Szwedzkiego, Barona Lagierbielke: Kawaler Weydenhielm, major jazdy; przez Posła Szwaycarskiego, P. Maillardos: Kawaler Bessenval, sekretarz nadzwyczaynego poselstwa Szwaycarskiego; przez Xcia Kadorskiego, ministra związkow zagranicznych: PP. Russel, sprawuiący interessa Amerykańskie, i Baron Wintzengerode, W. Koniuszy Xcia Nassau.

Po audyencyi dyplomatyczney udał się J. C. K. Mość na mszą, którą czytał Kardynał W. Jałmużnik, poczem nastąpiło błogosławieństwo S. Sakramentem. Po mszy przypuszczoną została na prywatną audyencyą przybyła tu nadzwyczayna deputacya Szwaycarska z złożeniem J. C. K. Mci powinszowania z powodu urodzenia się Króla Rzymskiego, na którey czele znaydował się były Landman Reinhard.

We czwartek mieli szczęście Xże Hatzfeld i Baron Ende; pierwszy od Króla Pruskiego, drugi od W. Xcia Badeńskiego złożyć J. C. K. Mci listy z powinszowaniem urodzenia się Króla Rzymskiego.

Monitor dzisieyszy zawiera rapport Xcia Belluny (Marszałka Wiktora) do Xcia Neufszatelskiego, którego treść następuiąca:

" Od początku aż do konca Lutego widziano na przedporciu Kadyxkim wielkie poruszenia. Bezwątpienia uzbraiali się Anglicy od dawna na wyprawę, którą przedsięwziąść zamyślali; lecz wstrzymywał ich wielki deszcz, który zacząwszy od ostatnich dni Stycznia, przez cały miesiąc Luty nieustannie padał, i zupełnie popsuł drogi, któremi im iśdź wypadało. — D. 27 Stycznia liczna kolomna Hiszpanow spuściwszy się z gór uderzyła niespodziewanie na Medina-Sidonia; lecz odpartą została. Na koncu Lutego wyszedł konwoy z 200 statkow złożony, który przeciwne wiatry od dawna wstrzymywały, pod żagle i popłynął

ku Tariffa. Jenerał Caſsagne, trzymaiący osadzoną Medina - Sidonia 3 batalionami i 5tym pułkiem ſtrzelcow, doniosł mi d. 2 Marca o poruszeniu Angielsko - Hiszpańskiego woyska. Czwarty korpus, który nie ma wiele do czynienia, mógł mi był część woyska swoiego posłać. Kazałem więc Jenerała Sebaſtiani prosić, aby przez Eſtepona kazał czynić poruszenia, przez co nieprzyiaciel znalazłby się był w przykrem położeniu, gdyby te obroty czynione były ku mnie; ale liczny ten i piękny korpus nie dał mi wcale żadney pomocy. Znaczna część nieprzyiacielskiego woyska przymusiła oddział 2go pułku dragonii, który ſtał w Veier, do uſtąpienia z tego mieysca i cofnienia się do Konil. Gdy poruszenia nieprzyiaciela okazały się aż nadto widocznemi, rozrządziłem zatem małemi siłami, którem mogłem rozkazać, iak tylko naylepiey można było, dla oparcia się zamysłom iego. Zoſtawiwszy potrzebne woyska do ſtrzeżenia rozległych liniy, zgromadziłem 10 batalionow od 1wszey i 2giey dywizyi, z któremi d. 3 Marca ſtanąłem przy folwarku Guerra, w środku między Medina i Chiklana, skąd mogłem przeciw nieprzyiacielowi poſtąpić, ieżeliby przeciw któremu z tych mieysc zmierzał. Od 2 do 4 Marca nie wyiaśniały się poruszenia nieprzyiacielskie. D. 5 o 3 z rana dał mi Jenerał Caſsagne znać, iż nieprzyiaciel opuścił Casa Vieia, i zdaie się przy Veier łączyć. D. 2 Marca ściągnęli Hiszpanie niektóre woyska z wyspy Leon na tę ſtronę kanału St. Pedro. Rozkazałem Jenerałowi Villatte, aby pod czas nocy uderzył na te woyska i przyparł ie do morza. Oddział iego powrocił z wielu jeńcami do obozu. Hiszpanie utracili, podług własnego wyznania, 150 w zabitych i 200 ludzi w utopionych. Dopiero z rapportu o tey rozprawie, który mi Jenerał Villatte d. 4 przysłał, dowiedziałem się o tratwianym moście przy kanale St. Pedro, za pomocą którego miał nieprzyiaciel związek z pozoſtałem na tey wyspie woyskiem. Wiadomość o tym moście, iako też doniesienie Jenerała Caſsagne, że nieprzyiaciel nie pokazuie się od ſtrony Alkala i Medina, domyślać mi się kazały, iż zamyśla uderzyć na woyska 3ciey dywizyi, które ſtały w liniiach St. Pedro, one odeprzyć, złączyć się potem z załogą Kadyxką i w tem kierunku poyśdź przeciw Chiklanie. Poczyniłem zaraz rozporządzenia, ażeby w drodze uderzyć na nieprzyiaciela i iego zamysł zniszczyć. D. 5 z rana wyruszyły moie 10 batalionow z folwarku Guerra do Chiklany. Jenerał Caſsagne odebrał rozkaz złączenia się z nami. Za przybyciem do Chiklany kazałem Jenerałowi Villatte cofnąć dwa batalіony nasze, które ſtały przy liniiach St. Pedro, gdyż mogły znaleźć się w niebezpiecznem położeniu, i złączyć ie z resztą dywizyi, która przeznaczona była do uderzenia na nieprzyiaciela, iak skoro się pokaże. — Z wszyſtkich donieſień, które odebrałem, wnoszę, iż woysko nieprzyiacielskie składało się naymniey z 8000 Anglikow, oprocz Hiszpanow, a z temi 22,000 ludzi. Była to iuż trzy razy większa od moiey ſiła, a wszelako miałem nadzieię zniszczyć plany nieprzyiaciela, i w tym celu czyniłem obroty. Woysko iego poſtępowało szypkim krokiem; przednie iego kolomny przybyły przed nasze liniie St. Pedro, a tylna iego ſtraż ſtała na wzgórku przy morzu, o milę od naszych liniy, gdy z lasku z przed Chiklany wyſtąpiłem

przeciw prawemu iego bokowi w 10 batalionow 1wszey i drugiey dywizyi. Woyska Jenerała Caſsagne nie pokazały się ieszcze były; znaydowałem się o cwierć mili drogi od nieprzyiaciela i nie uderzywszy zaraz na niego, dałem mu czas do skupienia się i zbliżenia ſię do dywizyi Villatte. Nie chciałem tak piękney opuszczać pory i poszedłem przeciw niemu. Dywizya Ruffina z 1wszym pułkiem dragonii szła bokiem od Konil, a dywizya Lewala proſto przeciw wzgórkowi, na którym zdawał się nieprzyiaciel oczekiwać. Trzymał się na nim czas nieiaki, ale nakoniec odparty zoſtał i Jenerał Ruffin opanował wzgórek. Posłałem Jenerałowi Villatte rozkaz, aby nie sprzeciwiał się poſtępowi nieprzyiaciela ku Chiklanie. Udałem się do dywizyi Lewala, kazałem iey się uszykować i zaczekałem chwilę, poki artylerya nie nadciągnęła. Jak tylko nieprzyiaciel poſtrzegł poruszenia nasze, zatrzymał się i ſtanął w szyku do boiu. Hiszpanie znaydowali ſię na lewem skrzydle, połowa Anglikow na prawem, a druga połowa łącząc oba skrzydła, stała naprzeciwko Jen. Ruffin. Jak tylko nadeszła moia artylerya kazałem Jenerałowi Lewal poyśdź przeciw lewemu skrzydłu Anglikow i prawemu Hiszpanow, maiąc na prawem moim skrzydle Jenerała Villatte, który żywo potykał się z lewem skrzydłem Hiszpanow, a na lewem Jenerała Ruffin, który trzymał osadzony wzgórek; lewe iego skrzydło opierało się o morze, a prawe przedzielała przeſtrzeń 5 do 600 sążni niedoſtępnego kraiu od lewego skrzydła Jenerała Lewal. Ogień rozpoczynał się z wolna na całey linii. Poznawszy nieprzyiaciel, iż nie o zwycięztwo, ale o zachowanie ſiebie wypadało mu walczyć, bił się zatem odważnie i znoſił nasz ogień, który mu ſtami ludzi zabiiał. Lecz był tyle liczny, iż mógł zaraz świeżem woyskiem zaſtąpić porażoną linią. Zołnierze nasi bili się iak lwy. Hiszpański korpus odniosł nieiakie korzyści nad prawem skrzydłem Jenerała Lewal, co zniewoliło mnie do zrobienia poruszenia ku temu skrzydłu i rozkazania Jenerałowi Ruffin, aby zbliżył się z swoim lewem skrzydłem do mnie. Po półtrzecie-godzinney nader żywey bitwie (o 3 po południu) uſtał z obu ſtron ogień, i nieprzyiaciel odſtąpił swoiego planu opanowania Chiklany i obeyścia naszych linii, na które gotował się od 2 mieſięcy. — Powtarzam, iż nieprzyiacielskie woysko składało się z 22.000 ludzi, pomiędzy którém znaydowało się 8000 naylepszey piechoty Angielskiey, 700 Hiszpańskiey i 500 Angielskiey jazdy. Wyznania jeńcow i mieszkancow kraiowych nie zoſtawiaią żadney wątpliwości względem tey liczby. Gdybym tylko był od czwartey części 4go korpusu wsparty, całe to woysko nieprzyiacielskie byłoby zginęło. —— Zdobyliśmy 3 działa, zabraliśmy w niewolą 3 pułkownikow, 100 officerow i 600 żołnierzy naywięcey Hiszpanow. Oſtatni naywięcey ucierpieli, bo Anglicy podług swoiego zwyczaiu wyſtawiali ich na pierwszy ogień; ſtratę ich rachuiemy do 2000 ludzi. Lecz i Anglicy nie małą ponieśli ſtratę: podług nayumiarkowańszego rachunku utracili w zabitych i ranionych do 2500 ludzi. — Raniony Jenerał Ruffin doſtał się w nieprzyiacielską niewolą. Pułki 8my, 24ty, 54ty i 96ty naylepiey się popisały. Jenerał Rouſseau, officer wielkich zasług, i Pułkownik Autie zabitemi zoſtali. Strata nasza z powodu małey liczby biiących się ieſt znaczna. Utraciliśmy

300 ludzi w zabitych i mamy 1400 ranionych. W niewolą nieprzyiacielską nie dostałe się iak 60 ciężko ranionych żołnierzy. — Kiedy nieprzyiaciel postępował przeciw Chiklana, uderzyli rokoszanie z gór przez Arcos i Medina na wszystkie mieysca naszych liniy z tyłu. Lecz waleczność iego korpusu odparła wszędzie przemagaiącą tę liczbę nieprzyiacioł. Rozprawa ta wprawiła mieszkańcow Andaluzyi w zadziwienie. Zaledwo poiąć mogą, iak garstka woyska potrafiła się w wszystkich mieyscach połączoném tém natężeniom oprzyć. — Moich adjutantow, mianowicie pierwszego adjutanta Pułkownika Chateaux, muszę pochwalić. Z resztą nie wymieniam nikogo, bo wszyscy, iak officerowie tak żołnierze dopełnili swoich obowiązkow. — Jenerał Cassagne przybył z załogą z Medina dopiero we 2 godziny po skończoney rozprawie. —— W Puerto-Real d. 7 Marca 1811.

Marszałek, Xże Belluny

Rapport do Nayaśnieyszego Cesarza i Króla.

Nayiaśnieyszy Panie! Pod d. 22 Marca miałem honor donieść W. C. K. Mci o zmowie P. Cunlisse Owen, Angielskiego officera morskiego, będącego jeńcem woiennym w Besanson, który porozumiał się z P. Laupper, officerem w 4tym pułku Szwaycarskim, względem napadu *Belle-Isle-en-Meer*. Owen podług obietnicy, iak powiada, P. Mackenzie, któremu plan ten był udzielony, miał bydz wymieniony i dowodzić wyprawą przeciw temu mieyscu, a Laupper, którego batalion stał na Belle-Isle, podiął się przeciągnąć na swoią stronę officerow i żołnierzy, dla ułatwienia związku z krążącem Angielskiemi okrętami i tym brzegiem, &c. W Besanson, gdzie Laupper, prowadząc rekrutow do swoiego pułku, nieiaki czas bawił, zmowa ta uknowana została. Pomiędzy papierami P. Owen znayduie się kilka listow które Laupper z Renn do niego pisał, i w których mu donosi, iż kilku officerow weszło do tego spisku, a między innemi P. Landis, który chce uwolnić się od służby i popłynąć z P. Owen do Anglii. Na dany przezemnie rozkaz są Laupper i Landis w Renn aresztowanemi. Pierwszy wyznał, iż miał sposobność poznać P. Owen w przeieździe przez Besanson, aże potrzebował pieniędzy, przybrał postawę, że przystaie na propozycyą Anglika, że mu dokładnie opisze Belle-Isle lub plany i karty tego mieysca dostawi; ale twierdzi, że na pozor tylko wszedł w zmowę z Anglikiem, aby obiecane summy odebrał; że nigdy nie było myślą iego przyłożyć się do iego proiektu, i nawet nie miał do tego sposobności, bo tylko 13 dni bawił w Belle-Isle. Laupper był za przybyciem do Renn za długi przytrzymany. Dodaie, iż pod ow czas odebrał był list od P. Owen, w którym przypomina mu o obietnicy i zapewnia, że w krotce nadeydą pieniądze. Jakoż posłał mu za dwiema razami dwa wexle, ieden na 1000, drugi na 400 frankow; ale te nie były wypłacone. Gdy iednak Owen na niego nalegał, aby wciągnął do tego interessu kilku swoich kolegow, wskazał mu zatem iako officera swoiego pułku P. Landis, starego grenadyera, który razem z nim uwięziony został; lecz zapewnia, iż ten grenadyer nie wiedział nic o roli, którą mu w korrespondencyi z jeńcem Angielskim nadał. Landis iest w rzeczy samey stary grenadyer od 4go pułku Szway

carskiego, który w roku 1809 oddalił się i był leśniczym w Departamencie Jlli i Wileny; skazany na więzienie został, ponieważ strzelił do kogoś. W więzieniu zszedł się znowu z Laupperem. Zapewnia, iż nie miał żadney wiadomości o iego związkach z P. Owen; iakoż oprocz listu Lauppera nie znalazł się dotąd żaden dowod przeciw niemu. Jakkolwiek usprawiedliwia się Laupper, nie sądzę iednak, aby mogł bydź po potępiaiącey go korrespondencyi z Owenym za niewinnego uznany. Proponuię więc W. C K. Mci odesłanie całey tey sprawy ministrowi woyny. — Zostaię z głębokiem uszanowaniem.

W. C. K. Mci, &c.

(Podp.) *Xżę Rowigo.*

Odseła się do W. Sędziego, ażeby stosownie do ustaw państwa postąpił. — W pałacu Tuilleries, d. 14 Kwietnia 1811.

(Podp.) *Napoleon.*

Przez Cesarza:

Minister sekretarz stanu,

(Podp.) *Xżę Bassano.*

Monitor wczorayszy umieścił co następuie:

"Nay. Cesarz na zdanie sprawy przez ministra wewnętrznego i po wysłuchaniu rady stanu wydał pod d. 9 Kwietnia wyrok nakazuiący w byłych departamentach Hollandyi i w departamentach uyściow Elby, Wezery i Emsy ogłoszenie i wykonanie wyrokow pod d. 5 Lutego i 3 Sierpnia roku 1810 względem drukarniow xięgarskiego handlu i gazet."

Tenże dziennik zawiera następuiący artykuł z Berlina:

"P. Zimmermann w Brunświku, autor xiążki dla podrożnych, i P. Villers, professor w Gettindze, zostali, iak mowią, uwięzionemi za twierdzenia w swoich pismach: pierwszy w xiążce dla podrożnych, drugi o wzięciu Lubeki."

Jenerał Lebrun, Xżę Placencyi przybył d. 9 do Alanson, a Jenerał Arrighi, Xżę Padwy d. 8 do Turynu.

J. C. K. Mość odprawił dziś radę handlową i rękodzielną.

Dnia 18 — W dniu zesłania Ducha Swiętego, d. 2 Czerwca, udadzą się Nayiaśnieysi Cesarstwo, podług dawnego zwyczaiu, do kościoła Panny Maryi, dla podziękowania Bogu za urodzenie się Króla Rzymskiego i znaydowania się na obrzędzie chrztu. Poczem nastąpi uroczyste *Te Deum*. Po skończonem nabożeństwie udadzą się Nay. Cesarstwo na ratusz, gdzie ieśdź będą obiad, potem przypatrzą się faierwerkowi. Tego dnia i nazaiutrz odprawią się ułożone uroczystości w Paryżu i w całem państwie.

Onegday polował J. C K. Mość w lasku S. Germana, któremu towarzyszyli W. Xżę Wirzburski, Król Neapolitański, Xżę Borghese, Wice król Włoski, wielu marszałkow i jenerałow, Jenerał Bawarski Wrede, Hrabia Czerniszew, adjutant Jmperatora Rossyyskiego i Hrabia Hochberg. Wiele dam dworskich znaydowało się na tem polowaniu.

Wczoray Xżę Arcykanclerz państwa przedstawił do przysięgi, którą przed J. C. K. Mością wykonali: Xżę Bassano (Maret) iako minister związkow zagranicznych Hrabia Daru, iako Minister sekretarz stanu;

D. 15 przyymowała Nay. Cesarzowa WW Dygnitarzow państwa, a onegday WW urzędnikow i ich małżonki.

Onegday odprawił senat pod prezy-

dencyą Xcia Arcykanclerza nadzwyczayne posiedzenie.

Przez wyrok pod d. 26 Marca Senator Hrabia Fabre mianowany został jeneralnym prokuratorem pieczęci tytułow.

Dzisieyszy Monitor ogłosił następuiący wyrok.

Napolen, z Bożey łaski i przez konstytucye Cesarz Francuzow, &c. Wszystkim, ktorzy to czytać będą pozdrowienie nasze. — Postanowiliśmy i stanowiemy co następuie: — Ciało prawodawcze otworzyć ma posiedzenia swoie na rok 1811 d. 2 Czerwca. — Rozporządzamy i nakazuiemy ninieysze postanowienie Nasze umieścić w dzienniku praw. Działo się w pałacu Naszem Tullleries d. 17 Kwietnia 1811.

(Podp.) *Napoleon.*

Przez Cesarza:

Minister sekretarz stanu,

(Podp. *Hrab a Daru.*

Widziane przez nas, Wicelektora,

(Podp. *Karol Maurycy.*

Z Madrytu d. 6 Kwietnia.

Onegday w wieczor 101 wystrzałow z dział zwiastowały nam przyiemną wiadomość o urodzeniu się Krola Rzymskiego. Wczoray i dziś były wielkie gale u dworu. Za każdą razą było miasto w wieczor oświecone, co ieszcze iutro nastąpi. Teatry daią bezpłatne reprezentacye i bywaią oświecone. Dane także będą walka bykow i faierwek. Lud z naywiększą radością uczęszcza na wszystkie te zabawy publiczne.

Z Londynu d 10 Kwietnia.

Tego roczna pożyczka wynosić ma 19 milionow f. szt. z ktorych 2 przypada na Irlandyą.

Zaprowadzone bydź maią następuiące nowe podatki 1) od porcelany i naczeń garncarskich, co uczynić ma rocznie 800, 000 f. szt. 2) Od drzewa do budowy pochodzącego z Szwecyi i morza Baltyckiego, w celu zachęcenia do prowadzenia takowego drzewa znaszych osad. 3) Od cukru potrzebowanego do wodki i ieczmienia.

Przed kilku dniami znacznieysi kupcy Londyńscy podali kancellaryi handlowey przełożenie przeciw wydawaniu pozwoleń na w prowadzenie towarow z morza Baltyckiego, i proszą aby ten przywiley zupełnie był uchylony, ponieważ dogadza widokom rządu Francuzkiego.

Prożba, ktorą rękodzielnicy Glasgowa i tamteyszych okolic podać chcą izbie niższey, zawiera smutne położenie tamteyszych robotnikow. Od d. 8 Lutego z 9560 zostawało ich 3889 bez roboty, w następuiącym miesiącu pomnożyła ich się liczba o 500, tak iż całkowita liczba zostaiących bez sposobu do życia ludzi wynosi 4389. W miastach i wsiach wewnątrz kraiu większa ieszcze panuie nędza.

D. 30 Marca rozeszła się trwoga pomiędzy kupcami, gdy dowiedzieli się, iż z banku wykradzione zostały blachy rożnych papierowych pieniędzy: bankierowie spieszyli do banku dla napisania sobie Nrow tych blach. Obawiano się, aby znaczną summę nie wybito papierow z tych blach; lecz dotąd żadne się ieszcze nie pokazały.

Od 8 Lutego 1810 do 19 Marca r. b. wydał bank 1 milion 920,274 piastrow stęplowanych. D. 5 Stycznia pożyczył bank rządowi 8 milionow 670,739 f. szt. Summa w prowadzonego do kraiu przez bank złota i srebra od 30 Marca 1810 do 19 Lutego r. b. wynosi 1 milion 700,500 f. szt.

Z Ameryki połnocney odbieramy na-

stępniącą wiadomość: Dodatkowy bill do ustawy względem handlu przeszedł w senacie i izbie reprezentantow. Na mocy tego bilu wszystkie okręty Angielskie lub przychodzące z portow Angielskich po 2 Lutego do portow Amerykańskich podlegaią wraz z ładunkiem konfiskacie. — P. Joel Barlow mianowany iest pełnomocnym posłem ziednoczonych stanow przy rządzie Francuzkim na mieyscu Jenerała Armstrong. Do Ameryki przyiechał nowy poseł Francuzki na mieyscu P. Turreau.

List z Kadyxu pod d. 15 Marca wyraża: Dla sprostowania mylnego mniemania i wyprowadzenia z błędu niektorych ludzi, ktorzy utrzymuią, że woyska nasze, które środek stanowiły, nie były czynnemi w ostatniey rozprawie, widzimy potrzebę ogłoszenia ieszcze następuiących dowodow urzędowych. (Tu wymienione są wszystkie pułki Hiszpańskie, które znaydowały się w ostatniey bitwie. Z wysłuchania w Kadyxie świadkow z powodu obwinienia Jenerała la Pena, dowodzącego Hiszpańskim woyskiem, przez Angielskiego jenerała pokazuie się, że woysko nasze nie było w czasie ostatniey bitwy nieczynne. Z zalem postrzegamy, iż w ślizneła się tu okoliczność, która wzbudzić może zazdrość narodową, a ta bardzo szkodzić może wielkiey sprawie, o którą oba narody walczą. — Zamieszkali w Gibraltarze żydzi złożyli dla wdow i sierot żołnierzy, którzy z załogi tamteyszey utracili życie w bitwie pod Barosa, 738 piastrow.

Z Frankfortu d. 17 Kwietnia.

Mowią, iż żydzi w mieście naszem uwolnionemi bydź maią do dalszego czasu od popisu woyskowego.

Rządowa nasza gazeta ogłosiła dwa dawniey wydane patenta przez W. Xcia naszego, tyczące się robienia cukru z burakow i z soku drzewa klonowego. Pierwszy pod d. 26 Listopada zawiera następuiące rozrządzenia;

1) Każdemu osiadłemu w naszem W. Xięstwie mieszkańcowi wolno iest robić syrop i cukier z burakow i innych kraiowych roślin, byle opowiedział się przyzwoitey władzy i okazał do tego zdatność i proby swoiego płodu. 2) Dla zachęcenia do podobnych przedsięwzięć uchwalamy odtąd na dwa lata *a* od ceny po ktorey sprzedawany będzie syrop cukrowy po 5 od sta; *b* od faryny cukrowey po 7 od sta; *c* od rafinowanego cukru po 10 od sta, ktora to nagroda za wykazaniem sprzedarzy natychmiast wypłacona będzie. 3) Od wywiezionego zaś cukru za granicę uchwalamy po 2 od sta.

Drugi patent opiewa, iż tym mieszkańcom, którzy naypierwey rzucą się do robienia cukru, wolno będzie wyciągać sok z drzewa klonowego po wszystich rządowych ogrodach, publicznych mieyscach i lasach. Daley, że nietylko ci, ale i późnieysi fabrykanci zapewnione mieć będą po 10 od sta nagrody od ceny krystalizowanego cukru, a 2 od sta od wywozu tegoż cukru z kraiu.

Z Stralsundu d. 20. Kwietnia.

Dawniey nakazane zostało w Pomeranii Szwedzkiey utworzenie milicyi kraiowey dla obrony brzegow, a pod d. 16 b. m. na utrzymanie tey milicyi podwyższono dotychczasowe opłaty od pszenicy, słodu, wodki i surowcu po 4 szelągi od korca, a stępel podwoiono. W przyszłym tygodniu zgromadza się lud do pierwszey linii obronney.

D O D A T E K

D O N^ru 36.

GAZETY KRAKOWSKIEY

Z KRAKOWA DNIA 5. MAIA 1811 Roku W NIEDZIELĘ

Minister Skarbu

Dostrzegłszy, iż mimo wydane dawniey zakazy, prywatne gry losowe, czyli przedawanie sposobem Loteryi dóbr ziemskich, domow, szczególniey zaś fantow i innych tem podobnych ruchomości dotąd w niektórych Departamentach ieszcze praktykuie się, widzi potrzebę dla położenia tamy nadużyciom takowym Dochody Loteryi kraiowey na znaczną stratę, a Publiczność zbyt często na oszukaństwo wystawuiącym — ponowić ninieyszem wyszłe dawniey w tym przedmiocie zakazy, uwiadomiaiąc każdego, iż wszelkie prywatne gry losowe, czyli tak nazwane Loterye domowe, na dobra, domy, sprzęty rozmaite, &c. do których także liczą się gry losowe w kości na fanty, czyli Faryny, iako prawem nieupoważnione, i exystuiącym przepisom wyraźnie sprzeciwiaiące się, w całym kraiu iak naymocniey są zabronione i pod żadnym tytułem i protextem mieysca mieć nie mogą, a każdy przestępuiący w tey mierze tak Entreprener rzeczoney Loteryi, iako i losy na takową kupuiący, karę pieniężną prawem na tego rodzaiu przewinienia przepisanem oznaczoną, w iedney połowie dla Delatora, a w drugiey dla Skarbu zapłacić winien będzie.

Aby zaś nikt w przypadku dostrzeżonego lub doniesionego przestępstwa właściwey władzy, to iest Dyrekcyi Jeneralney Loteryy kraiowych niewiadomością się nie wymawiał, ninieysze obwieszczenie tak przez wszystkie Gazety kraiowe i Dzienniki Departamentowe, niemniey w Parafiach z Ambon ogłoszone potrzykroć będzie. — W Warszawie d. 4 Kwietnia 1811 roku.

Węglenski

J. Czyżewski.

Z Kopenhagi d. 20. Kwietnia.

Szwedzki Bibliotekarz Wallmarck wyznaczony iest przez Królewicza Następcę tronu do uczenia iego syna, Xcia Sudermanii, ięzyka Szwedzkiego.

W Czerwcu wystawione zostaną na widok publiczny kraiowe płody kunsztu i przemysłu.

Jenerał porucznik Ewald przeprawił się d. 17 z rana przez Bełt z Korser do Nyborga.

Pracuią tu teraz nad przygotowaniami na ucztę, którą Cesarsko-Francuzki poseł, Baron Didelot, z powodu urodzenia się Króla Rzymskiego da na tuteyszym Królewskim teatrze.

Do tey chwili nie pokazała się ieszcze żadna nieprzyiacielska eskadra w wodach naszych.

Z Wenecyi d. 5. Kwietnia.

Wczoray w wieczor przybył tu nowy nasz Patryarcha, Kardynał Bonsignori, a w przyszłą niedzielę obeymie uroczyście nową dostoyność swoią.

Z Laibachu d. 10. Kwietnia.

Urządzenie Illiryyskich prowincyy, o którem mowiono, iż zawieszone iest aż do powrotu z Paryża Marszałka Marmonta, Xcia Raguzy, w krótce ukończone zostanie, i tak zapewne będzie cechę oycowskiey

troskliwości Napoleona Wielkiego.

Od brzegow Menu d. 18. Kwietnia.

Między Szwaycaryą i królestwem Włoskim nastąpić ma nowe oznaczenie granic.

Gazeta Lipska zawiera następuiący osobliwszy artykuł:

"Młody, kształtny i czynny kupiec w iednem z miast Westfalskich, posiadaiący handel i znaczny maiątek, życzy sobie dostać małżonki. Nie żąda osobliwszey piękności, alo cnotliwey i łagodney kobiety; mieć iednak powinna 8 do 10,000 talarow posagu. Listy pisane w tey mierze maią bydź oznaczone literami H. M. L. i przesłane na ręce Lipskiego kupca Fröden.„

Z Sztokolmu d. 12. Kwietnia,

Mowią, iż w okolicach Istadt widziano kilkanaście woiennych okrętow Angielskich; lecz przed 10 dniami zawinął tam bez żadney przeszkody statek z Stralsundu.

Mianowany nadzwyczaynem posłem do Paryża, Hrabia Brahe, żądał tylko 12,000 talerow na to poselstwo, nie chcąc kraiowi wielkich zrządzać kosztow. Hrabia Löwenhielm, który razem z nim do Paryża iedzie, wiezie Królowi Rzymskiemu niebieską wstęgę orderu Serafina.

Słychać, iż Król dla zupełnego wyzdrowienia uda się na czas nieiaki do Drottningholm.

W przeciągu ostatnich dni 8 przybyło tu kilka statkow z zbożem z Memlu, Stralsundu i Greifswaldu.

Z Hermanstadtu d. 12 Kwietnia.

D. 7 b. m. w wieczor przybył do Jass mianowany na mieyscu Jenerała Hrabiego Kamińskiego naczelnym wodzem woyska Rossyyskiego przeciw Turkom działaiącego, Jenerał Kutusow, a d. 9 udał się stamtąd do Bukarestu.

Z Panczowy d. 15 Kwietnia.

Z przybyłemi niedawno rekrutami nadeszły ieszcze Rossyyskiey załodze w Belgradzie 4 działa i kilkunastu artylerzystow.

W zbroiowniach w Belgradzie, Szabaczu, Semendryi i Uszycy robią teraz wiele saletry i prochu. Ulano tam także wiele kul. Wszystkie zdobyte dotąd na Turkach działa przelane teraz zostały na kaliber Rossyyski. W ludwisarni pracuią dway Rossyyscy rzemieślnicy, których Rossyanie posłali Serwianom z Wołoszczyzny przed dwiema laty. Rossyyska artylerya pracuie teraz wspólnie z Serwiańską w Belgradzie.

Gdy woyska Rossyyskie, Serwiańskie i Tureckie, zachowuią się od nieiakiego czasu spokoynie, przechodzi zatem przez Orsowę wiele Macedońskiey bawełny. Karawany z bawełną nie idą iednak gościńcem przez Nową Orsowę, ale składaią ią w Widynie, skąd prowadzona iest wodą do dawney Orsowy. Skóry, szafran, ryż i bawełna przędzona idą znowu drogą przez Brod.

Z Peterzburga d 9 Kwietnia.

D. 5 b. m. nadeszła tu wiadomość, iż Nay. Cesarzowa Francuzow urodziła szczęśliwie syna, któremu dano tytuł Króla Rzymskiego.

Jmperator posłał bratu swoiemu, W. Xciu Konstantemu, pochwalny wyrok za urządzenie dwoch nowych polowych pułkow.

Sławny śpiewak bassem, P. Fischer, miał szczęście dać się słyszeć przez Jmperatorską familiią w Eremitarzu. Jmperator udarwał go brylantowym pierścieniem, któ-

ry szacuią do 1600 rubli. Uda on ſię w krótce do miaſta Moskwy, dla dania ſię także tam słyszeć.

Ceny doſtawiać ſię maiącego z kraiowych rękodzielni w roku 1811 sukna dla woyska, zoſtały oznaczone i od J. J. Mci zatwierdzone. W pewnych przypadkach uchwalono iednak do tych cen dodatek.

Osadowe towary, których cena bardzo była spadła, idą znowu w gorę.

Ucząca ſię młodzież w szkole Dorpackiey odebrała publiczne podziękowanie za przyłożenie ſię do ugaszenia wszczętego tam pożaru, a Prorektor liſt pochwalny.

Z Wiednia d. 26. Kwietnia.

Bieg Bankocetli ieſt dziś naſtępuiący: Za 100 złr. w konwencyyney monecie 909 złr. Bankocetlami. — Za Czerwony złoty Hollenderski złr. 44 1/4 Bankocetlami. — Za Czerwony złoty Cesarski złr. 43 1/2 Bankocetlami.

DONIESIENIA.

W Drukarni Jana Maja w Krakowie na ulicy Floryańskiey pod Nrm. 507 wyszły z druku naſtępuiące nowe xiążki:

1) Ekonom kollegom kraiu nowo wcielonego sposoby gospodarowania, rolnictwa, chodowania koni, bydła, owiec, sadownictwa, przyczynienia Panom swoim w dwoynasob intraty, podaiący. Z wzorami dziennikow, xiążek i reieſtrow. Przez P. R. A. K. zł. pol. 3. — Xiążka nader użyteczna tak dla właścicielow dobr, iako też Ekonomow.

2) Kmieć Proszowski synom, synowom, corkom, zięciom, wnukom i prawnukom uroczyſtość wprowadzenia Kodexu Napoleona Wielkiego d. 15 Sierpnia 1810 w Krakowie obchodzoną, artykuły tegoż Kodexu ważnieysze tłomaczący, oraz życie swoie i gospodarstwo opowiadaiący, Przez Borgiasza Piekarskiego, sądu sprawiedliwości kryminalney Departamentu Krakowskiego i Radomskiego Prezesa, oraz dozoru szkoły głowney Krakowskiey członka zł. pol. 2.

Trybunał Cywilny Pierwszey Iſtancyi Departamentu Krakowskiego Wydziału IIgo wzywa ninieyszym wszyſtkich Kuratorow i Adminiſtratorow Maſs krydalnych, których summy w Depozycie sądowym znayduią się, ażeby porozumiawszy się z wierzycielami czyli z deputacyą z powodu redukowanych Bankocetli i miedzi Auſtryackiey, dla zachowania Maſs od dalszych szkod przez wymianę pieniędzy iak nayśpiesznieysze przedſięwzięli kroki. — W Krakowie dnia 18 Kwietnia 1811 roku.

O. Grykiewski.

Matakiewicz Sekretarz.

Dobra Sędziejowice z przyległościami Borkow, Marynka i Sniegowice między Pinczowem i Chmielnikiem z lasem, pomieszkaniem, są do sprzedania. Zyczący sobie tych nabydź ma sie udać za Rzeźnice jatki pod 678 do Wielmożnego Ludwika Dembinskiego, od którego zupełną informacyą poweźmie.

Kompaniia Wieliczka utrzymuiąca kopalnie węgla kamiennego, i hałonu podaie do wiadomości, iż na brzegu Przemszy w Podłezu w Pańſtwie kameralnym Jaworzno, w Departamencie Krakowskim, znayduią się węgle kamienne w dobrem gatunku, które każdemu za gotową zaraz zapłatę, korzec dobrey miary po złotym polskim 1 groszy 18 w grubey srebrney monecie sprzedane będą. Zyczący sobie tychże nabydź, maią sie zgłosić u Zwierzchnika górniczego teyże kompanii na fabrycę hałonowey w wsi Dombrowy pod Jaworznem mieszkaiącego, Pana Pszorna.

W Wieliczce dnia 10 Kwietnia 1811 roku

Podaie się do wiadomości, iż pewny Pan życzy sobie mieć do zarządzenia dóbr swoich człowieka zdatnego, przy dobrey konduicie i zaletach z pensyą roczną tysiąc pięćset zł. pol. w dobrey monecie i ordynaryą przyzwoitą. Żąda także, aby od wchodzącego w obowiązki kaucya z czterech tysięcy zł. pol. w dobrey monecie była złożona, od których procent przyzwoity w każdym roku pobierać będzie, poki tylko w obowiązkach swoich zostanie. Życzący sobie takiego mieysca, ma się udać o informacyą do Redaktora Gazety Krakowskiey.

Niżey podpisani, iako przez Rezolucyą Trybunału Cywilnego Pierwszey Instancyi Departamentu Krakowskiego dnia dziesiątego Kwietnia, roku teraźnieyszego zapadłą, do uskutecznienia sprzedaży przez Licytacyą dobr Strzęgoborzyce z Tomaszowem i Dobranowice z Poborowicami rzeczonych w Powiecie Hebdowskim, a Departamencie Krakowskim leżących, i do sukcessorow wieloletnich i małoletnich Wielmożnego niegdy Franciszka Freytlera należących, a których szacunek z detaxacyy urzędowych po zredukowaniu tegoż szacunku na monetę srebrną Courant; iako to: Strzęgoborzyc z Tomaszowem w summie Złotych Polskich dwakroć sześćdziesiąt ieden tysięcy dziewięćset dwadzieścia siedm, groszy ośmnaście; zaś Dobranowic z Poborowicami w kwocie Złotych Polskich dwakroć trzydzieści dziewięć tysięcy sto czterdzieści trzy, groszy dwadzieścia cztery, a to w monecie srebrney Courant ustanowionym iest. Delegowani wskutku odbycia sprzedarzy przerzeczonych dobr przez publiczną Licytacyą po nastąpionym w dniu dzisieyszym kondycyy i warunkow do teyże sprzedarzy przez Radę Familiyną ułożonych, a przez Trybunał wyżey wymieniony przyiętych na Audyencyi Trybunału Przeczytaniu i dnia piątego Czerwca roku bieżącego do przysądzenia przygotowuiącego wyznaczeniu, wzywaią ninieyszym uwiadomieniem wszystkich życzących sobie dobra pomienione nabydź, a którym kondycye do nabycia tych dobr ustanowione w kancellaryi wyż wspomnionego Trybunału każdego czasu przeyrzeć iest wolno, izby w dniu przerzeczonym, to iest piątym miesiąca Czerwca, roku teraźnieyszego tysiąc ośmset iedenastego, o godzinie dziewiątey przed południem, w domu Posiedzeń Trybunału tegoż, w Krakowie na ulicy Grodzkiey pod Numerem sto sześć w sali Audyencyonalney przed niżey podpisanemi stawili się, i tam podania swoie do Protokołu oświadczyli, poczem przerzeczone dobra więcey daiącemu przygotowawczo przysądzone zostaną. — W Krakowie dnia ośmnastego Kwietnia, tysiąc ośmset iedenastego roku.

Józef Lewicki, Sędzia Trybunału Delegowany.

Syktowski, Pisarz Tryb:

Na mocy zalecenia Wysokiego Trybunału Cyw. Iszey Instancyi Departamentu Krakowskiego Wydziału IIgo, pod datą 19 Kwietnia r. t. wydanego, a sobie dnia 29 m. i r. tychże wręczonego. — Niżey podpisany, iako kurator do spraw massy krydalney Pawła Grabowskiego ustanowiony: informowanym oraz będąc, iż JWney Weronice z Scypionow Grabowski, iako teyże massy Administratorce zalecone zostało, aby stosownie do Art. 24 Dekretu Królewskiego z dnia 16 Stycznia b. r. wydanego, w Dzienniku Praw Nro 23 umieszczonego, porozumiawszy się w tey mierze z Kuratorem do spraw. — Plan Dystrybucyi teyże massy w przeciągu dni 30tu podług wyroku klassyfikacyynego ułożyła, i takowy w pomienionym czasie w kancellaryi Trybunału dla przedstawienia go wierzycielom pod ostrością praw, za uchybienie tego terminu oznaczoną złożyła. — Ninieyszym Edyktalnym zapozwem wszystkich wierzycieli, oraz Deputacyą rzeczoney massy kredalney Pawła Grabowskiego wzywa: ażeby na dzień 1wszy Lipca r. t. w celu przyięcia takowego Dystrybucyi Planu, lub przeciw niemu swoich do protokułu podania monitow, przed Delegowanym na ten koniec JW. Michałem Gostkowskim tegoż Trybunału Sędzią, tu w Krakowie w gmachu na posiedzenia Trybunału rzeczonego przeznaczonym, niezawodnie stawili się. — Dan w Krakowie dnia 30 Kwietnia 1811 roku.

Franciszek Pawłowski, Patron Trybunału Cywilnego Departamentu Krakowskiego, do spraw massy krydalney Pawła Grabowskiego ustanowiony kurator.